

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

1. א. נדרוש שהוקטור

$$v = r_1(t) - r_2(s) = (3+t, 1-t, 2+2t) - (-s, 2+3s, 3s) = (3+t+s, -1-t-3s, 2+2t-3s)$$

יהיה מאונך לוקטורי הכיוונים של הישרים הנתונים, כלומר ל- $v_1 = (1, -1, 2)$ ו- $v_2 = (-1, 3, 3)$. נפתור את המערכת הבאה:

$$\begin{cases} \langle v, v_1 \rangle = 0 \\ \langle v, v_2 \rangle = 0 \end{cases}$$

כלומר (לאחר פתיחת סוגריים)

$$\begin{cases} 6t - 2s = -8 \\ 2t - 19s = 0 \end{cases}$$

נקבל:

$$t = -\frac{76}{55}, s = -\frac{8}{55}$$

מתקיים

$$d = \left\| r_1\left(-\frac{76}{55}\right) - r_2\left(-\frac{8}{55}\right) \right\| = \frac{9\sqrt{2}}{\sqrt{55}}$$

ב. נקודת החיתוך היא $(3, 7, -6)$.

$$g. \frac{x-1}{-5} = \frac{y-1}{1} = \frac{z-1}{7}$$

ד. משוואת הנורמל למישור $3x + 4y + 5z + 36 = 0$ שעובר דרך הנקודה $(2, -3, 4)$ נתונה ג"י

$$r(t) = (2 + 3t, -3 + 4t, 4 + 5t)$$

הנקודה $(2, -3, 4)$ מתקבלת עבור $t = 0$, נקודת החיתוך בין הישר לבין הנורמל מתקבלת עבור $t = -1$

(פותרים את המשוואה $(3(2+3t) + 4(-3+4t) + 5(4+5t) + 36 = 0)$, לכן הנקודה הסימטרית מתקבלת

עבור $t = -2$ והיא

$$(-4, -11, -6)$$

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

2. א. $r(t) = (1, 2t, t)$.

ב. $\alpha = \arccos \frac{-2}{\sqrt{14}\sqrt{11}} - \frac{\pi}{2}$.

3. נשים לב כי שטח המקבילית הבנויה על $\vec{a}$ ו- $\vec{b}$ שווה לשטח המקבילית הבנויה על $\vec{b}$ ו- $\vec{c}$ ושווה לשטח המקבילית הבנויה על $\vec{a}$ ו- $\vec{c}$. נשרטט את המשולש שצלעותיו הם הוקטורים $\vec{a}$, $\vec{b}$ ו- $\vec{c}$ כך שהכיוונים של הוקטורים $\vec{a} \times \vec{b}$, $\vec{b} \times \vec{c}$ ו- $\vec{a} \times \vec{c}$ זיהיים (נסמן את הכיוון ב- $\hat{n}$). מתקיים

$$\vec{a} \times \vec{b} = \vec{b} \times \vec{c} = \vec{a} \times \vec{c}$$

אבל

$$\vec{a} \times \vec{b} = ab \sin \gamma \hat{n}, \vec{b} \times \vec{c} = bc \sin \alpha \hat{n}, \vec{a} \times \vec{c} = ac \sin \beta \hat{n}$$

כלומר

$$ab \sin \gamma = bc \sin \alpha = ac \sin \beta$$

נחלק את השיויון האחרון ב- abc ונקבל את הנדרש.

4. כזכור, נפח המקבילון שווה למכפלה בין שטח הבסיס S (המקבילית שנוצרת ע"י הוקטורים u ו- w) לבין הגובה h . נסמן את וקטור היחידה בכיוון $u \times w$ ב- $\hat{n}$. מתקיים:

$$|\langle v, u \times w \rangle| = |\langle v, S\hat{n} \rangle| = S |\langle v, \hat{n} \rangle| = Sh = V$$

5. M_1, M_2, M_3 על ישר אחד אמ"מ $u = M_3 M_2$, $v = M_2 M_1$ תלויים לינארית אמ"מ

$$\det \begin{pmatrix} u \\ v \end{pmatrix} = 0$$

אמ"מ

$$0 = \det \begin{pmatrix} u \\ v \end{pmatrix} = \det \begin{pmatrix} x_3 - x_2 & y_3 - y_2 \\ x_2 - x_1 & y_2 - y_1 \end{pmatrix} = (x_3 - x_2)(y_2 - y_1) - (x_2 - x_1)(y_3 - y_2) =$$

$$x_3 y_2 - x_2 y_3 + x_1 y_3 - x_3 y_1 + x_2 y_1 - x_1 y_2 =$$

$$, \det \begin{pmatrix} x_3 & y_3 \\ x_2 & y_2 \end{pmatrix} + \det \begin{pmatrix} x_1 & y_1 \\ x_3 & y_3 \end{pmatrix} + \det \begin{pmatrix} x_2 & y_2 \\ x_1 & y_1 \end{pmatrix} = -\det \begin{pmatrix} x_2 & y_2 \\ x_3 & y_3 \end{pmatrix} - \det \begin{pmatrix} x_3 & y_3 \\ x_1 & y_1 \end{pmatrix} - \det \begin{pmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \end{pmatrix}$$

כנדרש.

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

6. א. נקבע $x \in \mathbb{R}$ ונחפש $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $x^2 + y^2 - 4x = 0$. עלינו לפתור את המשוואה הריבועית

$$x^2 + y^2 - 4x = 0$$

ביחס ל- y . מתקיים

$$y_{1,2}(x) = \pm \sqrt{4x - x^2}$$

נשים לב כי y מוגדר רק לערכי $x \in \mathbb{R}$ המקיימים

$$0 \leq x \leq 4$$

אז המשוואה $x^2 + y^2 - 4x = 0$ מגדירה אליפסה.

ב. נקבע $x \in \mathbb{R}$ ונחפש $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $4x^2 - 9y^2 - 36 = 0$. עלינו לפתור את המשוואה הריבועית

$$4x^2 - 9y^2 - 36 = 0$$

ביחס ל- y . מתקיים

$$y_{1,2}(x) = \pm \sqrt{\frac{4}{9}x^2 - 4}$$

נשים לב כי y מוגדר רק לערכי $x \in \mathbb{R}$ המקיימים

$$|x| \geq 3$$

אז המשוואה $4x^2 - 9y^2 - 36 = 0$ מגדירה היפרבולה.

ג. החקירה דומה לחקירה של הסעיף הקודם.

ד. נקבע $y \in \mathbb{R}$ ונחפש $x \in \mathbb{R}$ כך ש- $2x + y^2 - 4y - 6 = 0$. עלינו לפתור את המשוואה

$$2x + y^2 - 4y - 6 = 0$$

ביחס ל- x . מתקיים

$$x = -\frac{1}{2}y^2 + 2y + 3$$

נשים לב ש- $x \rightarrow -\infty$ כאשר $y \rightarrow \pm\infty$. נסיק כי המשוואה $2x + y^2 - 4y - 6 = 0$ מגדירה פרבולה.

7. א. נרשום את המשוואה בצורה אחרת:

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

$$, 0 = x^2 + y^2 - 6xy = (x-3y)^2 - 8y^2$$

ז"א

$$, (x-3y)^2 = 8y^2$$

מכאן

$$, x = (3 \pm 2\sqrt{2})y$$

קיבלנו שני ישרים $x = (3+2\sqrt{2})y$ ו- $x = (3-2\sqrt{2})y$. ברור שעקום זה אינו סגור.

ב. נציב

$$\begin{cases} x = r \cos \theta \\ y = r \sin \theta \end{cases}$$

נקבל

$$, 0 = 5r^2 \cos^2 \theta + 10r^2 \sin^2 \theta + 4r^2 \cos \theta \sin \theta - 5 = 5r^2 + 5r^2 \sin^2 \theta + 4r^2 \cos \theta \sin \theta - 5$$

או

$$. r^2(\theta) = \frac{5}{5 + 5 \sin^2 \theta + 4 \cos \theta \sin \theta}$$

נסמן

$$. g(\theta) = 5 + 5 \sin^2 \theta + 4 \cos \theta \sin \theta$$

נשים לב כי

$$, g(\theta) \geq 1$$

מכאן $r(\theta)$ רציפה, בנוסף

$$. g(\theta + 2\pi) = g(\theta)$$

מסקנה: העקום הינו עקום סגור.

ג. נציב

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

$$\begin{cases} x = r \cos \theta \\ y = r \sin \theta \end{cases}$$

נקבל

$$\begin{aligned} 0 = 5x^2 - 4y^2 + 12xy - 22 &= 5r^2 \cos^2 \theta - 4r^2 \sin^2 \theta + 12r^2 \cos \theta \sin \theta - 22 = \\ &, r^2 \cos^2 \theta + 4r^2 \cos 2\theta + 6r^2 \sin 2\theta - 22 \end{aligned}$$

כלומר

$$r^2(\theta) = \frac{22}{\cos^2 \theta + 4 \cos 2\theta + 6 \sin 2\theta}$$

נסמן

$$g(\theta) = \cos^2 \theta + 4 \cos 2\theta + 6 \sin 2\theta$$

נשים לב כי

$$g\left(-\frac{\pi}{4}\right) = -5\frac{1}{2} < 0$$

מכאן $r(\theta)$ אינה רציפה.

מסקנה: העקום אינו סגור.

8. זיהוי העקומים שנעשה בפתרונה של שאלה מס' 7 מספיק גם כדי לענות על השאלה הנוכחית. כמוכן ניתן לפתור את שאלה מס' 7 בעזרת הכלים של הפתרון של שאלה מס' 8.

א. נקבע $x \in \mathbb{R}$ ונחפש $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $f(x, y) = x^2 + y^2 - 6xy = 0$. עלינו לפתור את המשוואה הריבועית

$$x^2 + y^2 - 6xy = 0$$

ביחס ל- y . מתקיים

$$y_{1,2}(x) = \frac{6x \pm \sqrt{36x^2 - 4x^2}}{2} = (3 \pm \sqrt{8})x$$

נשים לב כי לכל $x \in \mathbb{R}$ קיים $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $f(x, y) = 0$ (וגם הפוך), אז המשוואה $f(x, y) = 0$ מגדירה זוג של ישרים (שנחתכים בראשית הצירים), לכן העקום קשיר.

פתרונות לדף תרגילים מס' 1

ב. נקבע $x \in \mathbb{R}$ ונחפש $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $f(x, y) = 5x^2 + 10y^2 + 4xy - 5 = 0$. עלינו לפתור את המשוואה הריבועית

$$5x^2 + 10y^2 + 4xy - 5 = 0$$

ביחס ל- y . מתקיים

$$y_{1,2}(x) = \frac{-4x \pm \sqrt{200 - 184x^2}}{20} = \frac{-2x \pm \sqrt{50 - 43x^2}}{10}$$

נשים לב כי y מוגדר רק לערכי $x \in \mathbb{R}$ המקיימים

$$|x| \leq \sqrt{50/43}$$

אז המשוואה $f(x, y) = 0$ מגדירה עקום חסום (אכן, נגדיר פונקציה $g_i: [-\sqrt{50/43}, \sqrt{50/43}] \rightarrow \mathbb{R}$ ע"י

$$g_1(x) = \frac{-2x + \sqrt{50 - 43x^2}}{10} \text{ ו- } g_2(x) = \frac{-2x - \sqrt{50 - 43x^2}}{10}, \text{ פונקציות אלה רציפות ולכן ע"פ משפט}$$

ווירשטראס חסומות) ולכן העקום הוא אליפסה, לכן העקום קשיר.

ג. נקבע $x \in \mathbb{R}$ ונחפש $y \in \mathbb{R}$ כך ש- $f(x, y) = 5x^2 - 4y^2 + 12xy - 22 = 0$. עלינו לפתור את המשוואה הריבועית

$$5x^2 - 4y^2 + 12xy - 22 = 0$$

ביחס ל- y . מתקיים

$$y_{1,2}(x) = \frac{-12x \pm \sqrt{224x^2 - 352}}{-8} = \frac{-6x \pm \sqrt{56x^2 - 88}}{-4}$$

נשים לב כי y מוגדר רק לערכי $x \in \mathbb{R}$ המקיימים

$$x \geq \sqrt{88/56}, x \leq -\sqrt{88/56}$$

אז המשוואה $f(x, y) = 0$ מגדירה עקום לא חסום (אכן, אם $x \rightarrow +\infty$ אז $y_1(x) \rightarrow -\infty$) ולכן העקום הוא היפרבולה, לכן העקום לא קשיר.